

ملا فضل الدين

№ 45 قىنى ۱۲ بىك **МОЛЛА НАСРЕДДИНЪ** اوچۇبى ايل ۲۵

قافقاز معدن سولارینک ادارہ سی

مشترکہ خبر ویریر کہ قفقاز معدن سولارینک اسقلادی (آمباری) آجیلویدر.

نارزان و یسستوقی نومر ۲۰

قفقاز: دوارسوو کوچہ سندنہ، سارادزینک عمارتدہ، راسیا ترانسپورت و استراخاوی جمیئی ننگ قانوراسندہ، تیلیفون نومر ۱۴۸
Дворцовая улица, домъ Сараджева, Контора Россійской Транспортнаго и Страховаго Общества.
Телефонъ № 148
آمباردہ قیمتلی.

واغون ایله (۱۲۰ یاشیق) هر یاشیقی ۱۱ منات ۸۰ قک
یاریم بوتولقار ایله - هر بری ششمسی ایله ۱۴ قک.
دیر یقتور س. تلیجه یف
۱۲ منات ۳۰ قک.

روس کتابلری

اعلان

ادارہ مزده سالیماقدهدر. وطن دلی - ۳۵ قک،
ایکجی ایل - ۴۵ قک. گوندرمک خرچی
بزم عهدہ مزہ.

مکتبده اولمچی ایل درس ویرمک ایجون
مشهور «وطن دلی» کتابی (بازانی چرنیا یوسقی)
و ایکجی ایل درس ویرمک ایجون باکو
معلملی یازدیقلاری «ایکجی ایل» کتابی

ملا نصر الدینک اولمچی ایلی ننگ جلدلتمش
کتابلریندن بر نجه عدد حاضردر. قیمتی
ادارہ مزده ۶ منات، پوجنا خرچی ایله ۶
منات ۵۰ قکدر.

میسینی نرلر

غازیقلر خبر ویریرلر که بو یاخون وقتلرده
قازان شهرنده اسلام مذهبی ننگ علیهنه
چایشان روس میسیونرلری ننگ یئنجاقی
اولاجاق و بو یئشماعه حکومت طرفندن
اذن ویریلوب.

بز بو بارده بلکه هیچ دانیشمایدیق ،
چونکه بو سوزلر کهنه سوزلردر، و اوقتباير
مانیفیستلی بر مملکتده بو جور «حرث
ادیان» ایشارلی جوخ گوومیشیک .
اما برجه شی وار :

داخی بوندان سورا هیچ کس روس
تاتارلارینی غنناماون که حکومت مکتبلریندن
قاجیرلار و روس مدینتدن بهره مند اولماق
ایستهمیرلر. هله کیچن وقتلرک سوزینی
دانیشیریق که قاپاز گوجینه محمدک و حسنک
آدلارینی خاج پرست دقترنه یازوب مسالما لاری
ایوان پیوتر ایلیویدرلر .
هله ایندی ننگ سوزینی دانیشاق. ایندی
نه گوروریک ؟
ایندی ده بونی گوروریک که مثلا، تسارسین
شهرنده ایلیویدور آندنه بر کیش هر قدمه

کورسونلر که کیشیلر نه قایریرلار و ایلیویدور
کسی کیشیلردن اینجینده حکومت شکایت
ایله مکی باجارسونلر. میسیدونر یازدیقلاری کتابلاره
روس دینلده جواب ویر یالسونلر.
مثلا، من ایندی روسجه اوخوشمام -
بو خبری روس غازیقلر نه اوخودوم ویدلیم.
اما آند ایجه یلهرم که اوردو باده الی دورت
ملا و دوخان دورت سینگ بریده یلیمیر
که قازان شهرنده میسایرلرک منلیانر علیهنه
یغنجاقی اولاجاق.

ایکجی سبده بودر که دنیاده هیچ بر
شئی همیشه لک دگل: بر وقت اولار که میسیونرلر
اوزلری ضیالی روس جماعتندن اوتانوب قویوب
گیدرلر ایشارینه.

منم تک

صدشکر که یوق ایمدی بوساعتده منم تک
برمؤمن پاکیزه بزم کتنده منم تک

سابقده که ایام طفولیتیم ایدی
اهل نظری واله ایدن صورتیم ایدی
ارباب هوس مست می وصلیتیم ایدی

مسالما لارک گوزینک قاپاننده محمد یغمبرک
شیرعینتی ادب سترک ایله تحقیر ایلیور،
و قازانده میسیونرلر آجیق آچقنه یغیشیرلار
که مسلمان دینی ننگ ضدینه مذاکره ایله سونلر،
اما بزم یئشمزدر که اگر قازان تاتارلاری
عریضه ویروب حکومتدن اذن ایستیلر
که یغیشوب بر جمعیت خیریه آچسونلر -
حکومت اونلاره اذن ویرمز .
بوندانده ایشمز یوخدی - بوده کهنه
سوزدی .

اما هر دن بر قازان تاتارلاردان کلای
ایشتمیشیک که روس مکتبلریندن قاجیرلار .
بو بر آشکار مطلبدی، اوندان اوتری که
قازان تاتاری یله دیور :

روس مکتبی آچانده حکومتدی، میسیونر
لری بزم اوستمزه گوندرنده حکومتدی:
لس ایله ده من اولنگ مکتبی نده ایسنه میرم.
اما روس تاتارلاردانده توقع ایلیوریک که
مشبه اولماسونلار که گویا بز اولارک سوزینی
تصدیق ایلیوریک و دیوریک که دوعسردانده
اونلارده آجیفنان اوشاخلاریق حکومت مکتبلرینه
گوندرمه سونلر.

یوخ، کرک گوندرسونلر، بووگا ایکی سبب
وار: اولمچی بوکه قوی روس دیلینی اوخویوب

ناطق: جماعت من تکلیف ایلیورم که های مسلمان جمعیتنری بیغیشونلار نجات بهمیتتی نک باشنه

یغنیاغک نتیجه سی

اعلان

بز باكو شهر مکتبدينه ناظر تعيين اولونان
غلاسنی لارک بر نجه سی جمیع قانقاز شهر
لرینه نر دیریریک که مکتبده نظارت
ایتمک لازم اولم یازوب بزى ایستوسولر
جان دباش اید قوللوق ایدمگه حاضرئق .

Адрес: в. Таву.

Городская Управа,
через городск. голову
в. Раевского,
Училищной Комиссии.

زیمنغر قومپانیا سینک

نیکیش ماشینا لاری

قومپانیانک مخصوصی ماغازیه لارینده ساتیلیر

آل ماشینا لاری

۲۵ مناته دوندان

یوخاری

سهلت ایله

بر مناته تک

دیریلور

ماغازه نشانی

روسیه تک هر شهرنده
ماغازه لری وار

ساخته لویندن احتیاطلی اولون

پر یوزنده آک یاخشى
د پائنت لی

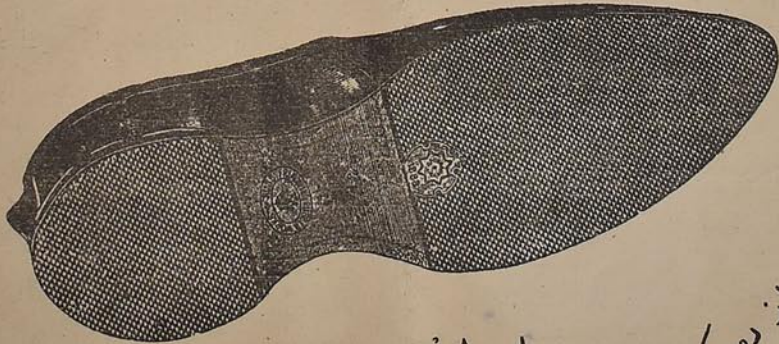
18 97 «پراو ادنیق» قالوش لاری

برک لک ده ، فاسونینک گوزل لگنده و راحت گیبلمک ده برنجی پر قازانوبلار .

محکم لک لرینی آلیبی لار اوزلری تصدیق ایده جک لر .

1888

پراو ادنیق

تفلیس - باکو

بو تون قانقاز ده دیکلی
بیونخین - ویس

قالوش لاری

وقته گوره بر باره عمل عادتیم ایدی بر فضل اوله بیلدزدی لیاقتده منم تک حاجی عمورله اولا صحبتده منم تک

وقتاً که جوان اولدیم ایگر می بشه چاندیم اولکی ایشک وقتی اوتیشدی آنی آندیم اما دیمه تبیل کبی بر گوشه ده یاندیم آچما ایشک اوستین که نه آلدیم و نه ساتدیم آنجق گوریورسنکه بوساعته منم تک یوق برکشی دولتده بزم کتده منم تک

هر شغل ایچون اربابی ایله دوردیم اوتوردیم هر صیدی شکار ایتمگ ایچون داممی قوردیم هر وقته مناسب اوله رق فنی ووردیم تا بدیم بکی بر حیلله اولاردان گری دوردیم ایمدی باقاسان جمه جماعته منم تک حاشا گوره سن برکشی طاعته منم تک

گوردیم بو جهان اهلی من چونکه مجازی اولجه اولوب مشهدی، وانگاه حجازی حاجدان قایدوب آلدیم اله شغل نمازی سالدیم آریا مسئله طول و درازی گوردیم که دخی یوقدر حقیقتده منم تک بر مؤمن پاکیزه بزم کتده منم تک

قاره اوسومی درک ایله گروارسه شعورک فذک واریسه اورتیله جک جمله قصورک گرساده ایسه ک بیکنده اگر اولسه حضورک ظلمت گورونوب دیده مفسلده نورک تکفیر ایده جگ در سنی البته منم تک مین مؤمن نوساخته هر کتده منم تک حاصل، نه سیاق ایسه بو ساعتده منم تک یوخ برکشی حرمتده بزم کتده منم تک (الحاج)

قران مکتوبلری

ایستیورم، ملا عمو، قران سنه بر نجه سوز یازام واوزومه بیلیمورم هاردان باشلوب. بلی عرض ایلیوم قوللوقوگا، نجه بایرامی کچر تدیک. دوغروسون دیمک، قران مسلمانلاری چوخ کینن ولت ن بو بایرامی کوردیلر، یعنی بو بر آشکار ایشدر:

بایرام اوندن اورتی در که کیف چکه سن، یوخسه که بو کافر روسلر کته نوار، نه وار، من بو گونی «راوت» (раутъ) قایراجاقام، یتم اوشاقلارک منفعته یول یغاچاقام. بزم قافقازده آنا یبادن قالما بر عادتدر که بوکونی آت چاپارلار، توفک آتارلار، آخسری که چوخ چغیر باغیر سالارلار. اما قران مسلمانلاری آت زاد چاپازلار، اونون ایلم ییله چوخ کیف چکرلر.

بایرام کونی دسته دسته اولوب قایتولاره مینوب یاتلارینده بر یکه عراق شوشه سی، الرینه بر قارمون آلوب شهرک کوچملری اوخویا اخویا کررلر.

مر چنده عراقدن دبلرینه وورمازلار، اما گنه چوخ کیفلی اولارلار. بایرام گونی کوچهرده قایتولارک سیندن قولاغ ئوئولور، دولتلور بری برینون اوبونه گیدوب «وزیت» (ВИЗИТЬ) ایلرلر، بیوب ایچوب چوخ کیف کوررلر، اما هیچ «راوت» مالوت یادلارینه دوشمز، بو ایله یلده کرک اولسون، چونکه آشکار ایشدر که بایرام کیف ایچوندر. آخر نه دوشوب منه که بایرام کونی احوالی خراب ایدم، اوزکه نون بئیلرینه یول ویرم. مثلا، بورانون حرمنلی تاجرلری و آغ ساقالی جناب «باخته یف» (Бахтевь) (قران مسلمانلاری چوخ ترقی ایدیولر و آدلارینده ایسدی «Бахтевь» یازیرلار مثلا:

(Каръевъ, Сагъевъ, Бахтевь,) بلی بو باخته یفک ملیولاری وار، هیچ کور یادینه کاسب دوشور، اوزیده بو یاخنده مغازینده بر تاتار بالاسی شاکردی نی قاپاز یوب دوکشدر؛ روس غازیلری بو باره ده چوخ چقر باغر سالدیلر؛ خلاصه، «باخته یف» همان

«باخته یف» در آفرین ییله ملت برست قرداشلاره! بایرام کونی ایچون بورانسون اویون بلیر دسته سی ایستیور ایسدی بر تاتار اویونی چخار ستون، یعنی تاتارلارک بو حیا سز قزلاری و جوان اوغلانلاری دوشولر کته اورتالقه، نه وار نه وار ملت ییله کلدی، فلان ییله کیندی. اما گنه الله نجات ویرسون مسلمان قرداشلار-رون ایچنده عمله گلن «دانوسچی» لاره.

بوراده مسلمان تاتارچیلرون ایچنه (نجی بزمیم باکوده) بارته بزلق دوشوب، یعنی تازده بر «تروپا» عمله کلوب. قزنده «ستوی بازار» (сънной базар) آدی بر مسلمان بازار ی وار، اوخشار باکونک قبا میداته. یغوبلار همان بو بازاردن باقتال ماقالی، نه وار، نه وار بزده اویون چخاردایق. من اولارک دسته باشچیلارینی کوروب دیدم: «قادام، تاتار چخارتیاق که کتده». دیدیلری کتده اولسه اوبری تروپانون آچقنه کرک

چخاردام، و اوزیده همان اولار اونویان اویونی اونیویاچاقام. کیندوب قوبورناتوردان اذن ایستیوب. هر چند همیشه قزنده اونویان جوانلارک اذنی قباچه آلتمش ایسی، اما قوبورنات اوللاری قویادی اوناماقه، چونکه تازده دسته نون باشچی سی دانوس ایلمشدی که بولار هامیسی «اسیبالت» درلر و اوزیده کیزلین «باریه» منفعته اونویولارلار. بایرام کونی دانوسچی لارک اویونی باش دوتدی، اما کن اوج جوت بر تک آدام اولوب، و تاتارچیلر ضرر چکدیلر. ایندی بو جوانلار چوخ قزیشوبلار، دیورلر اوزیم ضررده چکسک، کهنلری کرک قویبیاق اونیسونلار. کوروکور آغا قوبورناتون یولون باشخی تانیولار. کته آفرین ییله ملت برست قرداشلاره!

قزنده خیر چوخدر، قالانی قالسون کلن سفره، بر کره ایلم یازوب قورتار ساق اولماز «باغوش»

عشق آباد خبرلری.

اوروجقلقه مسجدده محمد آقا جماعتده دیوردیکه غزیه و زورنالی اوخوما یون. غزیهلر جوخ یالان یالان یازیرلر، اوگا کوره اوروجگنر باطل اولار.

گوندوز ساعت دورتمن بنده ورنهجه نقرغمنزیه شاگردلری دورموشدوق دابرا نسنکک سرکنک قباغنده. بردن گوردوک جوخ فایونلار کلورلر. فایونلارک ایچنده مسلمانلار بیان قارمون وال جالا جالا، اورا! اورا! ملنی قباغه آباروروق! چیغیرا چیغیرا بزیم قباغمدن کچدیله. بونلارک بعضی سی بزه باباق چخاردیدی، بعضی سی ال قالدیروب آوازایدیدی که آباروروق ملنی قباغه. آخردکی فایوندملول بیان بر باکودن (اوتوبوسقه) گلیمش معلم (لازم اولسا آدینده بازارام) بر جوان مسلمان ایله قاپاز قاپاز اوئیویا اوئیویا کچدیله. مملک روسی فرماسی وار. اوزنی قرتدیورور.

اونیه اوتوران جوان اوزی روسی پاتارینده اییدی، اما ساقلی و بوغی بوخدر. بوموری ساری یاپاقی وار. ادارهدن خواهش ایدیرم اکره ممکن اولسه بونلارک شکلی چکسک.

عشق آباددن «مهمن» امضاسیله یازانک مقاله سینی یازیمون. مهمن امضاسیله یازانلار ایکی نفر دیلر و هرایی نفرک یازدیقلاری یالاندر. «مخبرگه»

اونو تماسونلار

بر ایل بوندان قباق ایشیتدیک که تقلبسده مظهر آدینده تورک دبلنده بر غازیته چیخیر. بر اوقات کچیدی دیدیلر که «مظهر» چیخوب.

آگدی، هانی؟ من الله بر نسجه سینی تاپک گتورک گوره که نهجه غازیتهدی؟ نه قدر ایله دیک گورمه دیک و تاپمادیق. بر ایکی آدی کچندن سورا «مظهر» ایکیجه نومره سینی بر الله بنده سی گتوروب و یردی بزه.

پس بونک اولمچی نومره سی هانی؟ اونا یالوردیق بونا یالوردیق، مظهر اداره سنه

آدام گوندردیک، حتی اوزگه شهرلردن خبرلشدیک - اولمچی نومره سنه حسرت قالدیق. پس هانی بونک اولمچی نومره سی؟ بری دیورور که اولمچی نومره سی هیچ چیخبوب، بری دیورور کا اولمچی نومره سنی اداره محض بر دانه چاپدن چیخاردوب جاشینن چاپرینه تقدیم ایلیوب.

کنه بر ایکی آی کچندن سورا گوردیک که اها؟ بودر مظهرک دوردومچی یا بشمچی نومره سی گلدی. اوندان سورا آلنی آی کچیدی هیچ بر نومره سی نی دخی کوره بیلمه دیک.

اشکار ایشدی که مظهر غازیته سی ننگ صاحبی اوزینی ظرافته قویوب، اما هر بر ایشده بیز ظرافت ایشتمیشدیک، آنجاق غازیته چیخارتماق ایشنده ظرافت ایشتمه مشدیک.

اداره مزدن هر دن بر سوروشورلار که هانی پس مظهر غازیته سی؟ یلمیریک نه جواب ویرمه. یازاق مظهر ظرافت ایلیور - بونک اوزینی ده ظرافت حساب ایله جکرلر. یازاق که مظهر زاد بوخدر - بونی ده ایله یلمیریک، چونکه قورخوروق بردن ناغافل مظهرک ۱۲۵۷ مچی نومره سی چیخوب کیچه بر اوشاغک الینو اوشاقده تقلیسک گوجه لریننه دوشوب چیخرا آدی مظهر آلان، آی مظهر آلان.

جوخ عیب اولسون! ایندی خام برشرده و اوزاق برکننده بر یازیق مسلمانک گوزیه برکنه مظهر نومره سی ساتاشا، و بویازیق مسلمان باخوب گوره که تقلبسده غازیته چخیر، آدی مظهر و قیمتی ایله آلنی مناتدر.

همان مسلمان آلنی منات گوندروب آلنی آی گوزلیوب آخرد مسلمان غازیته سی صحتی دوشنده ایله بیله جک که ایله «ترقی ده» «ترجمان» «وقت ده» مظهر کیچی برشئ در.

خلاصه، اولان اونوب، کیچن کیچوب، اما بوندان سورا غازیته چیخارتماق نیننده اولان جوانلاریمز کسک بونی بر دقیقه ده اونونما سونلار که اکر اونلارده اوز مادی و معنوی گوجلری سیتاماش تشخص ایله میدانه چیخوب آخرد مظهر کیچی اوزلرینی تقلبسده «غیرت» مطبه سنده چاپ اولوندی

تویاچاقلار ظرافته - مطبوعات عالیمه جوخ بویوک خیانت ایلمش اولاجاقلار.

بونی کزک اونونما سونلار.

هله «ترقی» یازیر که تئیس ده بوگونلرده کنه بر مسلمان غازیته سی چیخاجاق. شک بوخ که بوده مظهر کیچی آدی وار اوزی بوخ بر شی اولاجاق.

«لاغالی»

یهودیلر

آدیس شهرنده اون سکن نقر یهودی طلبی سی یهودی اولدیقلارینه گوره دارالفنونه قبول اولونمردیلار، چونکه یهودی لر ایچون دارالفنونده داخی بر بوخ ایمش. بوجوانلارک هابیسی اسلام دینی نی قبول ایلیوب دارالفنونه کورتورولدیله.

تفاوت جوخدر. بزله اوشاخلاریمز روس درسینه قویومورق که کیدوب اوخورلار وشابقا قویازلار یا ایکه اعتقادینی بر آجه ده کبشهر.

اما یهودیلر علم اورکنمکدن اوتزی لازم اولانده دین دنده کبچرلر. تفاوت جوخدر.

کنجه

خان بری خالانک قزی دنگیشک بختی باغلامیشدی: اون ایکی یاشنه گلیمیشدی هله یازیق قیزه بر ار تایلیمیشدی. دونن بختی آچیلدی اره گبتندی.

۱۷ اوقطیابرده تکذبان خالانک طوبوغی خروس کیچی بانادی. تکذبان خالا طوبوغی شاه عباس مسجدینه وقف ایلدی «دایانی چاتداخ خالا»

مدیر و باش محرر: جلیل محمدقلی زاده

هیچ اوزد مزده باشه دشمنوریک